

PREFAȚĂ

Această carte a fost scrisă la peste 50 de ani de la desfășurarea evenimentelor înfățișate în ea; de aceea, îl rog pe cititor să mă ierte dacă, în unele cazuri, am confundat datele sau locurile după atâta amar de vreme. De asemenea, am schimbat în mod intenționat numele câtorva persoane, unități și locuri pentru a proteja intimitatea celor care ar mai putea fi printre noi.

Această carte înfățișează cele trăite de mine ca membru al Deutsches Jungvolk (Tineretul German) și Hitlerjugend, Bann 39 (HJ; Tineretul Hitlerist, Regimentul 39), din Düsseldorf, în timpul și imediat după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial. Jungvolk era o organizație a Tineretului Hitlerist pentru băieții mai mici, cu vârsta cuprinsă între 10 și 14 ani. Povestea mea nu trebuie considerată o preamărire a național-socialismului. Am evitat, ori de câte ori a fost cu putință, să vorbesc despre evenimente de prost gust sau înfiorătoare care se găsesc prea adesea în diverse lucrări dedicate războiului.

Cititorului i s-ar putea părea extraordinar și de necrezut faptul că nașiștii le-au cerut copiilor să-și facă datoria față de „Führer, Volk und Vaterland” [Conducător, popor și patrie] și să contribuie la victoria finală a Germaniei, dar chiar asta s-a întâmplat. Lecțiile de la școală, în afară de materiile de bază, se învăteau în jurul identificării avioanelor (prietene sau inamice), străngerii de fier vechi, culegerii de plante medicinale, paradelor și inspecțiilor, îndatoririlor curierilor și antiaerienei ușoare (AA). Chiar străngerea gândacilor de Colorado de pe câmpurile cu cartofi era considerată „muncă în slujba victoriei”. În anii aceia, Tineretul Hitlerist era pe câmp toată vara și se poate spune că eradicarea acestor paraziți din Germania se datorează în special eforturilor școlărilor și școlărițelor care i-au strâns până în 1948. Astăzi, în Germania, nu se mai găsesc gândaci de Colorado.

În 1943 aveam zece ani, iar la acea vârstă noi, cei din Jungvolk, știam să schimbăm țeava unei arme cu calibrul de 20 mm. Încărcam magaziile armelor și duceam mesaje, adesea sub tirul aviației inamice, între locurile de unde se trăgea sau la cartierele generale, atunci când liniile telefonice erau complet distruse. Un membru al

Tineretului Hitlerist cunoștea sunetul produs de un P-38 sau un Typhoon care venea drept spre el cu tunurile trăgând în plin. Știa să se ascundă în cel mai apropiat adăpost. Stătea neclintit lângă proiectorul AA, dându-i muniție celui care încărca armele, când, în jurul lui, se dezlănțuia iadul. Era un război total, la care lua parte fiecare, mai ales după debarcăările din Normandia – fiindcă, din acel moment, Germania purta război pe două fronturi.

Pentru părinții noștri, eram încă niște copii; pentru Hitler, eram niște înlocuitori convenabili ai mai vârstnicilor luptători de la antiaeriană trimiși în prima linie pentru a compensa pierderile îngrozitoare suferite la Stalingrad. Se poate spune cu adevărat că Hitlerjugend a suferit proporțional la fel de multe pierderi din cauza atacurilor aeriene ca orice altă divizie a Wehrmachtului. Organizația Tineretul Hitlerist era de fapt a doua grupare paramilitară ca vechime din cel de-al Treilea Reich, fiind fondată la un an după Sturmabteilung (SA), Divizia de Asalt, organizația paramilitară a Partidului Nazist din Germania. De asemenea, Jungvolk și Hitlerjugend au săpat mii de terenuri de fotbal, folosindu-le pe post de grădini de legume. Au săpat capcane pentru tancuri, nu cu utilaje grele, ci cu târnăcopul și cazmaua – lucrând, de cele mai multe ori, sub amenințarea constantă a atacurilor aeriene.

Când am scris aceste memorii, n-am consultat nicio lucrare de referință, ci am pus pe hârtie doar ceea ce am reușit să-mi amintesc. Aș vrea să-i mulțumesc în mod deosebit soției mele, Barbara, care m-a încurajat de la bun început să scriu toate acestea, și lui Beverly Niekerk, care a dactilografiat prima formă a notelor mele.

În sfârșit, dedic această carte tuturor soldaților din al Doilea Război Mondial, precum și prietenilor și rudelor acestora, atât din partea Aliaților, cât și din partea Axei, care au căzut la datorie. Nu v-am uitat!

WRG
Telford, Tennessee
2008

L-am întâlnit pe Will Gehlen cu vreo trei ani în urmă, iar la scurt timp după ce l-am cunoscut, l-am îndemnat să-și spună povestea, astfel încât și alții să înțeleagă mai bine cum au stat cu adevărat lucrurile pentru băieții care au crescut în Germania nazistă, așa cum le-a trăit cineva aflat realmente acolo. În cele din urmă, a ajuns să mă cunoască îndeajuns de bine ca să-mi mărturisească faptul că a așternut în scris unele dintre lucrurile pe care și le-a amintit despre acele vremuri și că ar vrea să-și vadă publicată povestea sub forma unei cărți. Fiind profesor universitar cu o atitudine mult asemănătoare cu cea a lui Len, fratele lui Will, pe care-l veți cunoaște în curând, „am știut” că voi termina lucrarea în câteva luni. După mai mult de doi ani, ea era în sfârșit încheiată. Nu știu cine a fost mai bucuros, eu sau Will.

Will avea într-adevăr câteva însemnări bătute la mașină, dar acestea au trebuit să fie scanate pagină cu pagină și interpretate. Munca mea nu s-a limitat însă la a da o mână de ajutor cu tehnica și tehnologia modernă. Am vrut să transform însemnările lui Will într-o carte cu caracter informativ, ușor de citit, faptică atât cât o puteam face eu și Will, poate chiar puțin distractivă. Din fericire pentru mine, Will este un încântător partener de discuție, gata mereu să spună din nou o poveste care n-a fost scrisă foarte bine; deci o parte a acestei cărți este rodul interpretării și rescrierii de către mine a însemnărilor sale, precum și al informațiilor pe care le-am obținut în urma mai multor interviuri și scrisori.

Will cunoaște foarte bine limba engleză, dar a învățat-o ascultându-i pe englezii din jurul lui, care, uneori, n-au fost dascălii cei mai buni. Din acest motiv, unele însemnări au avut nevoie de o interpretare mai amplă. Ceea ce am și făcut, încercând în același timp să păstrez nealterat spiritul însemnărilor și al lucrurilor pe care el mi le-a povestit. Cartea este scrisă în mare măsură ca un dialog fiindcă astfel și-a amintit el evenimentele. Mi-a plăcut foarte mult să comunic cu el pe durata pregătirii acestei cărți, chiar dacă, de multe ori, mi-a fost greu să-i explic de ce am întâmpinat atâtea

dificultăți cu o sarcină care părea, de altfel, simplă și pe care i-am promis că o pot rezolva foarte repede și ușor. Aș vrea, desigur, să le mulțumesc lui Sean Anderson și lui Kira Patty pentru ajutorul acordat în rezolvarea unor probleme grele legate de scanare și formatare, pe care eu nu le-am putut rezolva.

Este posibil ca numele Wilhelm Gehlen să nu vi se pară cunoscut, dar veți recunoaște cu siguranță numele vărului tatălui său, căruia Will îi zicea Unchiul, Reinhard Gehlen, mai cunoscut ca șef al Organizației Gehlen și adevăratul părinte al agenției americane CIA.

DAG
Huntsville, Alabama
2008

CAPITOLUL 1

Casa, familia și Herr Meyer

Am fost întrebat adeseori cum am crescut și cum am trăit în al Treilea Reich, sub conducerea NSDAP (Partidul Național-Socialist sau Nazist) și a lui Adolf Hitler, și cum am trecut printr-un devastator război de distrugere nu doar al Wehrmachtului (forțele armate germane), ci și al civililor. Ce a urmat după cel de-al Doilea Război Mondial a fost, într-un fel, tot atât de îngrozitor ca războiul însuși. Faptul că umblam mereu după ceva de mâncare, că încercam să ne încălzim în iernile reci ale anilor 1945-1946 și că ne refăceam casele și viața reprezintă o parte a istoriei tot atât de mult ca războiul în sine. Pentru un băiat de vârsta mea, războiul a fost, în cea mai mare parte a timpului, o aventură. Această aventură a fost întreruptă însă adeseori de cele ce se întâmplau pretutindeni în jurul nostru și de pierderile pe care le sufeream.

Născut în anul venirii lui Hitler la putere (1933), nu-mi mai amintesc nimic legat de primii ani de existență a partidului sau despre influența pe care a avut-o acesta asupra familiei mele. Eram prea mic, iar ceea ce știu acum am aflat de la părinți și de la fratele meu, Len. Fratele Len era hitlerist până în măduva oaselor. El mă va însoți în această carte până la sfârșit.

Locuiam aproape de ceea ce era pe atunci un orașel din Renania numit Mönchengladbach sau, mai scurt, M-G, la vreo 20 km de granița cu Olanda, așa încât primele faze ale războiului ne-au ocolit mai mult sau mai puțin în 1939. Abia în aprilie 1940 ne-am dat seama că războiul vine și în zona noastră. Aceasta s-a întâmplat în toiuul unei nopți obișnuite de aprilie. Ca de obicei, câteva avioane zburau la mare înălțime. Nimic alarmant, gândeam noi. Herman Göring ne asigurase de multe ori în cuvântările lui că niciun avion inamic nu va intra în spațiul nostru aerian. Așa că de ce să ne facem griji? Dar vai, în acea noapte, am auzit în depărtare, la sud de oraș, niște bubuituri puternice. În acel moment, am sărit toți din pat și

am alergat în stradă să vedem ce se petrece; era liniște din nou, în afară de zgomotul tot mai slab al avioanelor de pe cerul nopții.

– Probabil o bombă rătăcită a avioanelor noastre, remarcă fratele Len. N-a fost nicio alarmă, deci probabil au fost ale noastre și, în plus, englezii n-ar îndrăzni să zboare deasupra Reichului, adăugă el.

Atunci e bine, fratele Len știe tot și are dreptate, mă gândeam eu, și ne-am dus toți înapoi în pat. A doua zi de dimineață, de la prieteni și vecini ne sosi vestea că două bombe căzuseră la o fermă situată la circa cinci kilometri sud de noi, iar surse demne de încredere spuneau că acestea nu fuseseră lansate de avioanele noastre. Păi, dacă nu ale noastre, nu pot fi decât ale englezilor, am gândit eu. Așa că eu și fratele Len am mers pe jos până la fermă să vedem cu ochii noștri groaznicele distrugerii. A fost o dezamăgire totală. Doar șopronul primise o lovitură. Nu prea aveai ce să vezi, cu toate acestea, jumătate din oraș ieșise să caște gura la dezastru.

L-am surprins pe un spectator zicând:

– Acum, putem să dăm vina pe Herr Meyer pentru asta.

– Care Meyer? a întrebat cineva.

– Herman Göring, răspunse omul. A spus anul trecut că îi putem zice „Meyer” dacă un avion inamic va zbura vreodată deasupra Reichului.

Ne-am întors acasă după ce, o oră, am căutat în zadar niște suvenire. Fratele Len nu era foarte bucuros că avioanele sunt englezești.

– Ar trebui să faci ceva în privința asta. O să-i pun problema liderului meu de la Tineretul Hitlerist, spuse el. Len era membru înfocat al organizației respective din 1938 și era propus pentru avansare la rangul de conducător de grup.

În acel moment, tata era în Polonia cu Wehrmachtul. Până să izbucnească războiul, fusese conducător de tramvai, trenul acela urban cu cabluri deasupra. Condusese mereu tramvaiul 10, care mergea de la Süchteln la Lurrip, pe o distanță de vreo 22 km. Avea deja 38 de ani când a început al Doilea Război Mondial. Hitler a chemat la arme pe toți bărbații cu vârsta cuprinsă între 18 și 45 de ani, iar tata a fost înrolat în Wehrmacht și a fost repartizat pe un

distrugător de tancuri (DT) într-un batalion Sturmgeschütz din Divizia 39 Infanterie. Presupun că, fiind vatman, putea conduce bine, după părerea celor din Wehrmacht, și un distrugător de tancuri de 26 de tone. El a obiectat fără îndoială că există o mulțime de deosebiri între un tramvai și un distrugător de tancuri, dar cei din Wehrmacht nici n-au vrut să audă. Toată lumea făcea ce i se spunea, fără comentarii. În definitiv, era război.

Locuiam într-o casă modestă, aflată în proprietatea „fabricii de mâncare”, cum îi ziceam noi, o fabrică de prelucrare și ambalare a produselor agroalimentare, situată vizavi. Stăteam împreună cu bunicul Willem și mătușa Carol, al cărei soț dispăruse deja în misiune în Polonia. Era sora tatei și n-avea copii, așa încât mama o luase la noi ca s-o liniștească și să-i țină companie. Bunicul Willem, tatăl tatei, locuise în acea casă de la construcția ei în 1909. Îl ajutase pe dl Kersken (acesta nefiind adevăratul său nume) să clădească fabrica de mâncare și, cu toate că în fabrică lucrau acum o mulțime de oameni, iar aceasta se transformase într-o întreprindere uriașă, cu filiale în multe alte orașe, dl Kersken și bunicul Willem erau încă foarte buni prieteni.

Tatăl mamei mele, bunicul Zander, era dintr-un mic târg din nordul Luxemburgului, situat în Ardeni, și venise în Germania la mijlocul anilor 1920 în căutare de lucru. Era lăcătuș de meserie și și-a găsit repede o slujbă cu un salariu bun la o mare societate din Nürnberg care construia camioane. În acele zile însă, când inflația era în floare, banii nu aveau valoare în Germania. Mi s-a povestit că, într-o zi, o pâine costa trei milioane de mărci, iar a doua zi, cu aceiași bani, abia dacă puteai să iei un timbru poștal. În fiecare târg și oraș mai mare exista o tipografie de bani, iar oamenii aprindeau focul în case cu bancnote. Mama s-a măritat cu tata în 1928, iar în 1929 s-a născut fratele Len. Tata a avut noroc în timpul crizei economice, când șase milioane de oameni n-au avut serviciu ori venit. Tramvaiele trebuiau să meargă – oamenii aveau totuși nevoie să ajungă dintr-un loc în altul, iar pe atunci erau foarte puține tramvaie.

Bunicul Willem (tatăl tatei) era simplu zidar, pavator și om priceput la toate. La mijlocul anilor 1920, mergea chiar prin oraș

împingând un cărucior și vânzând hering dintr-un butoi. La fiecare 200 m, se oprea și-și lăuda marfa clienților interesați. Printre picături, era șeful echipei care construia fabrica de mâncare a dlui Kersken. Celor doi le-au luat doi ani, multă sudoare și o grămadă de bani ca să clădească fabrica, iar bunicul Willem a rămas în slujba dlui Kersken până în ziua morții sale.

Bunicul Willem a luptat el însuși în Marele Război din 1914-1918. A făcut parte dintr-un regiment de pușcași din Westfalia aflat sub comanda generalului von Zwehl și a luptat la Chemin des Dames și Verdun. Regimentul lui s-a distins prin cucerirea importantului punct Bois de Caures și a localității Besonvaux la 21 februarie 1916. La 11 noiembrie 1918, s-a întors pe jos acasă din Belgia, de la râul Sambre, cale de 275 km. După Primul Război Mondial, purta în fiecare duminică cele patru medalii ale sale. Tatăl lui, străbunicul meu, luptase și el împotriva francezilor, iar în 1871 era la Sedan când Napoleon al III-lea a renunțat la luptă. Era firesc ca și tata să devină soldat la rândul său, dar, după Primul Război Mondial, Reichswehrul german fusese limitat la 100.000 de oameni în conformitate cu Tratatul de la Versailles, iar oameni mai buni decât tata așteptau să intre în rândurile acestuia. În plus, vatmanii erau greu de găsit.

La începutul anilor 1930, NSDAP a devenit o forță de luat în seamă, însă familia noastră s-a ținut deoparte de încăierările de stradă care aveau loc zilnic între comuniști, naziști și o mulțime de alte partide minore. Din câte știu, nici bunicul Willem, nici mama, nici tata n-au votat niciodată, nici măcar după al Doilea Război Mondial, când Germania a devenit republică federală. Bunicul Willem era oricum monarhist. De altfel, ar fi susținut bucuros un nou kaizer – sau rege. N-avea timp de Partidul Nazist. Îi plăcea să vorbească despre Hindenburg, Ludendorff și kaizerul Wilhelm și despre cât de buni militari și oameni de stat erau ei. Spunea mereu că Germania a pierdut Marele Război doar din cauza netrebnicilor de austro-ungari și că, acum, Germania avea ca șef al guvernului un caporal austriac.

Trist era că, în timpul crizei economice, șase milioane de șomeri hoinăreau pe străzile Germaniei, iar oamenii votau pe

oricine credeau ei că ar putea să le schimbe în bine existența. Așa au intrat în scenă Hitler și al lui Partid Nazist. Despre intrigile, luptele pentru putere, asasinatelor și alte evenimente care au dus la alegerea lui Hitler drept cancelar al celui de-al Treilea Reich s-a scris mult. Un lucru este însă limpede; Hitler a venit la putere în toiul unei crize economice. El a moștenit de la Hindenburg șase milioane de șomeri și un mal stâng al Rinului ocupat, moștenire rămasă de la Marele Război. Atunci a venit alegerea lui ca Führer al celui de-al Treilea Reich în 1933. Deodată, în 1935, dintr-o trăsătură de condei, toată lumea a avut o slujbă, fără a exista munca forțată, deși aceasta a început să fie folosită în 1939.

Intenția lui Hitler era să refacă măreția Germaniei și s-o transforme într-o națiune prosperă. În acest scop, el a aprobat de pildă crearea și construcția automobilului Volkswagen, respectiv a primei „Broscuțe”, a cărei formă nu s-a schimbat prea mult vreme de jumătate de secol. A vrut o mașină pe care să și-o poată permite orice german. El mai știa că, pentru a pune națiunea pe roate, avea nevoie de o rețea de drumuri. La mijlocul anilor 1930, rețeaua de drumuri nu era într-o stare mai bună decât fusese cu zece ani mai înainte, în timpul Republicii de la Weimar. Pur și simplu nu erau bani pentru a putea plăti întreprinderile private să remedieze situația. Acest mărunț amănunt nu l-a deranjat pe Hitler, care avea ceva cu mult mai valoros decât banii. Avea inimile și mințile oamenilor.